

ನವಂಬರ್ ಅಂಗಲಿಪಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಭತ್ತ :

1. ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು 5 ಸೆ.ಮೀ. ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ 5 ಸೆ.ಮೀ. ಇರುವಂತೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿರಿ.
2. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿದರೆ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ 1 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬನ್‌ಡೈಆಕ್ಸಿಡ್ 50 ಡಬ್ಬುಪಿ ಅಥವಾ ಎಡಿಫಿನ್‌ಫಾಸ್ 50 ಇಸಿ ಅಥವಾ 0.6 ಗ್ರಾಂ ಟ್ರೈಸೈಕ್ಲೋಜೋಲ್ 75 ಡಬ್ಬುಪಿ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ ಕಿಟಾಜಿನ್ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ರೈತರು ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯ ರೋಗದ ಹತೋಟಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ 4 ಗ್ರಾಂ ಸೂಡೋಮೊನಾಸ್ ಪ್ಲೋರೆಸೆನ್ಸ್ ಬೆರೆಸಿದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
3. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ದುಂಡಾಣು ಮಚ್ಚೆ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ತಕ್ಷಣ 0.1 ಗ್ರಾಂ ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೋಸೈಕ್ಲಿನ್ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು 0.1 ಗ್ರಾಂ ಮೈಲುತುತ್ತು / ತಾಮ್ರದ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ ಅಥವಾ ಬ್ರೋಮೋಪಾಲ (ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ನಾಶಕ) 0.5 ಗ್ರಾಂ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ 0.5 ಗ್ರಾಂ ನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ದುಂಡಾಣುರೋಗ ಬರುವ ಲಕ್ಷಣ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲುಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.
4. ಎಲೆ ಕವಚದ ಮಚ್ಚೆ ರೋಗ / ಎಲೆ ಕವಚದ ಕೊಳೆ ರೋಗ / ಕಾಂಡ ಕೊಳೆ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿದಾಗ 1 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬನ್‌ಡೈಆಕ್ಸಿಡ್ 50 ಡಬ್ಬುಪಿ ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ ಮ್ಯಾಂಕೊಜೆಬ್ 75 ಡಬ್ಬುಪಿ ಅಥವಾ 1.5 ಮಿ.ಲೀ. ವೆಲಿಡಾಮೈಸಿನ್ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಹೆಕ್ಸಾಕೋನೋಜೋಲ್ 5 ಇ.ಸಿ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
5. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೋಡ ಕವಿದ ವಾತಾವರಣವಿದ್ದಾಗ ಕಂದು ಜಿಗಿ ಹುಳದ ಬಾಧೆ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹುಳದ ಹತೋಟಿಗಾಗಿ 1.3 ಮಿ.ಲೀ. ಮೊನೋಕ್ರೋಟೋಫಾಸ್ 36 ಎಸ್.ಎಲ್. ಅಥವಾ 2.0 ಮಿ.ಲೀ. ಕ್ಲೋರ್‌ಪೈರಿಫಾಸ್ 20 ಇಸಿ ಅಥವಾ 0.25 ಗ್ರಾಂ ಥಯೋಮೆಥಾಕ್ಸಾಮ್ 25 ಡಬ್ಬುಜಿ ಅಥವಾ 0.3 ಮಿ.ಲೀ. ಇಮಿಡಾಕ್ಲೋಪ್ರಿಡ್ 17.8 ಎಸ್.ಎಲ್. 1 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಪೈರಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 1000-1125 ಲೀ. ಸಿಂಪರಣಾ ದ್ರಾವಣಬೇಕು.
6. ಕಂದು ಜಿಗಿ ಹುಳುವಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆಗಳು:
  - ನಾಟ ಮಾಡಿದ 30 ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಪ್ರತಿ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಗಿಡಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಈ ಕೀಟದ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು
  - ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿ 5-7 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಒಣಗಲು ಬಿಡಬೇಕು
  - ಸಾರಜನಕಯುಕ್ತ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಾರದು.
  - ಹೂ ಬಿಡುವ ಸಮಯದಿಂದ ಕಾಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವ ಹಂತದವರೆಗೆ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.

7. ತೆನೆ ಬಿಡುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹಳದಿ ಕಾಂಡ ಕೊರೆಯುವ ಕೀಟದ ಬಾಧೆಯು ಕಂಡು ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರಿಗೆ 2 ಮೀಲಿ ಕ್ಲೋರ್‌ಪೈರಿಫಾಸ್‌ನ್ನು ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ತೊಗರಿ :

1. ಈಗ ಮೂರನೆಯ ಸಿಂಪರಣೆಯಾಗಿ ಹಿಲಿಯೋಥಿಸ್ ನಂಜಾಣುವನ್ನು ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 250 ಎಲ್.ಇ ನಂತೆ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿರಿ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಶೇ. 5 ರ ಬೆಲ್ಲದ ನೀರು ಮತ್ತು ಶೇ. 1 ರ ಬೋರಿಕ್ ಆಮ್ಲವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
2. ಕಾಯಿ ನೋಣದ ಬಾಧೆ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ 1 ಮೀಲಿ ಅಸಿಫೇಟ್ 70 ಎಸ್.ಪಿ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಕಾಯಿ ನೋಣದ ಬಾಧೆಯು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಳೆ ಕಾಯಿಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೀಟದ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.
3. ನೆಟೆ ರೋಗದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ರೋಗ ಬಾಧಿತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು. ಕಾರ್ಬನ್‌ಡೈಜಿಮ್ 1 ಗ್ರಾಂ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಗಿಡಗಳ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹುಯ್ಯಬೇಕು.

ಕಡಲೆ :

1. ಕಾಯಿ ಕೊರಕದ ಕೀಟದ ಹತೋಟಿಗಾಗಿ ಎಕರೆಗೆ 2 ರಂತೆ ಮೋಹಕ ಬಲೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಕಾಯಿ ಕೊರಕದ ಇರುವಿಕೆಯ ಮುನ್ನೂಚನೆಯು ದೊರೆಯುವುದರಿಂದ ಕೀಟ ನಾಶಕ ಸಿಂಪರಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಎಕರೆಗೆ 8-10 ಕವಲೊಡೆದ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಹೂ ಬಿಡುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಕೀಟ ಭಕ್ಷಕ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ ಕಾಯಿ ಕೊರಕ ಕೀಡೆಯನ್ನು ಹತೋಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.
3. ಕಾಯಿ ಕೊರಕದ ಕೀಟದ ಬಾಧೆಯು ಹೆಚ್ಚಾದಲ್ಲಿ ತತ್ತಿ ನಾಶಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳಾದ ಪ್ರೋಫೆನೋಫಾಸ್ 2 ಮೀಲಿ ಅಥವಾ 2 ಮಿ.ಲೀ. ಕ್ಲಿನಾಲ್‌ಫಾಸ್ 25 ಇಸಿ ಅಥವಾ 1 ಗ್ರಾಂ ಅಸಿಫೇಟ್ 75 ಎಸ್.ಪಿ. ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಕಷಾಯವನ್ನು 20 ಮಿ.ಲೀ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ.

ಬೆಳ್ಳೊಳ್ಳಿ ಹಸಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಕಷಾಯ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ

ಒಂದು ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಬೆಳ್ಳೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಹಸಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಕುಟ್ಟಿ 2 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 8-10 ತಾಸು ನೆನೆಸಿ ಸೋಸಬೇಕು.

ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ :

1. ಬೂಜು ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿರಿ.
2. ನಂಜಾಣು ರೋಗದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದ 30 ದಿನಗಳ ನಂತರ 0.25 ಮಿ.ಲೀ. ಇಮಿಡಾಕ್ಲೋಪ್ರಿಡ್ 17.8 ಎಸ್.ಎಲ್. ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ಅಥವಾ 1.5 ಮಿ.ಲೀ. ಆಕ್ಸಿಡೆಮಿಟಾನ್ ಮಿಥೈಲ್ 25 ಇ.ಸಿ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಹೊಲವನ್ನು ಕಳೆರಹಿತವಾಗಿ (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಾರ್ಥಿನಿಯಂ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಂಧಿಯಂ) ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡಬೇಕು. ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಗಿಡಗಳು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು.

3. ಎಲೆ ತಿನ್ನುವ ಹುಳುವಿನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮೊಗ್ಗಾಡುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ 2 ಮಿ.ಲೀ. ಕ್ಲಿನಾಲ್‌ಪಾಸ್ ಅಥವಾ ಮೆಲಾಥಿಯಾನ್ 20 ಕೆ.ಜಿ. ದೂಳೀಕರಣ.
4. ಕೇದಿಗೆ ರೋಗ ಹತೋಟಿಗಾಗಿ (Downy mildew) ರಿಡೋಮಿಲ್ ಎಮ್ ರುಡ್ 3 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ.
5. ಬೂದುರೋಗ ಹತೋಟಿಗಾಗಿ 3 ಗ್ರಾಂ ಗಂಧಕ ಅಥವಾ ಟ್ರೈಡೆಮೆಫಾನ್ 1 ಗ್ರಾಂ ಅಥವಾ ಡೈಫನ್‌ಕೋನಾಲ್ 1 ಮಿ.ಲಿ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರಸಿ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ತಕ್ಷಣ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
6. ಆಲ್ಟರ್ನೇರಿಯಾ ಎಲೆಚುಕ್ಕೆ ರೋಗಕ್ಕಾಗಿ 2 ಗ್ರಾಂ ಮ್ಯಾಂಕೋಜೇಬ್ ಅಥವಾ ಜೇನೆಬ್ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲಿ. ಹೆಕ್ಸಾಕೋನಾಜೋಲ್ ಅಥವಾ ಡೈಫನ್‌ಕೋನಾಜೋಲ್ 1 ಮಿ.ಲಿ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರಿಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ.

ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಹತ್ತಿ :

1. ಮೀರಿಡ್ ತಿಗಣೆ ಬಾಧೆ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ 1 ಗ್ರಾಂ ಎಸಿಪೇಟ್ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲಿ. ಮೊನೋಕ್ರೋಟೋಫಾಸ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಅಥವಾ ಶೇ 5 ರ ಬೇವಿನ ಬೀಜ ಕಷಾಯವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
2. ರಸ ಹೀರುವ ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಅಂತರವ್ಯಾಪಿ ಕೀಟನಾಶಕಗಳಾದ 0.5 ಮಿ.ಲಿ ಇಮಿಡಾಕ್ಲೋಪ್ರೀಡ್ 17.8 ಎಸ್.ಎಲ್. ಅಥವಾ 0.2 ಗ್ರಾಂ ಥಯಾಮೆಥಾಕ್ಸಾಮ್ 25 ಡಬ್ಲ್ಯು.ಜಿ. ಅಥವಾ 0.2 ಗ್ರಾಂ ಅಸಿಟಾಮಿಪ್ರಿಡ್ 20 ಎಸ್.ಪಿ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
3. ಕರಿ ಹಿಪ್ಪೆ ರೋಗದ ಹತೋಟಿಗಾಗಿ 0.5 ಗ್ರಾಂ ಸ್ಟೆಪ್ಪೋಸೈಕ್ಲಿನ್ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು 3 ಗ್ರಾಂ ತಾಮ್ರದ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
4. ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ 3 ಗ್ರಾಂ ತಾಮ್ರದ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ ಮ್ಯಾಂಕೋಜೇಬ್‌ನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
5. ಸಿಡಿ ರೋಗ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ 2 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬೆಂಡಿಥಿಯಮ್ ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ರೋಗ ಪೀಡಿತ ಗಿಡಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಲಿನ ಗಿಡಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಮಿಷ್ಕಿ ಹತ್ತಿ :

1. ಬಿತ್ತನೆಯಾದ 35 ದಿನಗಳ ನಂತರ 1.5 ಮಿ.ಲೀ ಆಕ್ಸಿಡೆಮೆಟಾನ್ ಮಿಥೈಲ್ ಅಥವಾ 0.5 ಮಿ.ಲೀ ಫಾಸ್ಪಾಮಿಡಾನ್ ಅಥವಾ 1.7 ಮಿಲಿ ಡೈಮಿಥೋಯೇಟ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ.
2. ಮಿಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶದ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿಗೆ ಮಿರಿಡ್ ಬಗ್ ಮತ್ತು ರಸ ಹೀರುವ ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಹತೋಟಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಹಿಂಗಾರಿ ಜೋಳ :

1. ಬಿಳಿ ಕಸ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಕಡಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಿರಿ.
2. ಸುಳಿ ನೋಣದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ : ಬಿತ್ತನೆ ತಡವಾದಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ಕಿ. ಗ್ರಾಂ ಹೆಚ್ಚು ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಬಳಸಿ, ಸುಳಿ ಬಿದ್ದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಎಕರೆವಾರು ಸಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಬೀಜಕ್ಕೆ 5 ಮಿ.ಲೀ.

ಕ್ಲೋರ್‌ಫೈರಿಫಾಸ್ 20 ಇಸಿ ಅಥವಾ 4 ಮಿ.ಲೀ ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ 35 ಇಸಿ ಯನ್ನು 20 ಮಿ.ಲೀ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಿ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು.

3. ಸುಳಿ ತಿಗಣೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 25 ದಿನಗಳ ನಂತರ 2 ಮಿ.ಲೀ. ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ 35 ಇಸಿ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 375 ಲೀ. ಸಿಂಪರಣಾ ದ್ರಾವಣ ಬೇಕಾಗುವುದು.
4. ಕಾಂಡ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳದ ಬಾಧೆ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ 25 ಮತ್ತು 45 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 2 ಮಿ.ಲೀ ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ 35 ಇ.ಸಿ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸುಳಿಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿರಿ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 7.5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ ಶೇ. 4 ಹರಳು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಬೋಫ್ಯೂರಾನ್ ಶೇ. 3 ರ ಹರಳು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಬೊಲ್ ಸೇ. 4 ಹರಳು ಅಥವಾ ಲಂಡೇನ್ ಶೇ. 1 ರ ಹರಳನ್ನು ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಗೋಧಿ :

1. ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 15 ರಿಂದ ನವೆಂಬರ್ 15 ರ ಒಳಗಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ.
2. ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಚಪಾತಿ ಮಾಡಲು ಉತ್ತಮ ತಳಿಗಳಾದ ಡಿಡಬ್ಲ್ಯೂಆರ್-162 ಮತ್ತು ರವೆ ಗೋಧಿ ತಳಿಗಳಾದ ಡಿಡಬ್ಲ್ಯೂಆರ್-185 ಮತ್ತು ಡಿಡಬ್ಲ್ಯೂಆರ್-1006 ಈ ತಳಿಗಳು ತುಕ್ಕು ರೋಗ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ನೀರಾವರಿ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಚನೆಗಳು

1. ತಡವಾಗಿ ಬಿತ್ತುವುದಾದಲ್ಲಿ ಶೇ. 20-25 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೀಜ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು.
2. ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು.
3. ತಾಮ್ರದ ಗಣಿಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನು (ಸಿ.ಓ.ಟಿ) ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 1 ಟನ್‌ನಂತೆ ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೂರು ವಾರ ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಜೊತೆ ಅಥವಾ ಬಿತ್ತುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಲಘು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಾದ ತಾಮ್ರ ಕಬ್ಬಿಣ, ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಮತ್ತು ಸತುವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು

ಕುಸುಬೆ :

1. ಕುಸುಬೆ ಬಿತ್ತಿದ 40 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಶೇ. 5 ರ ಬೇವಿನ ಬೀಜದ ಕಷಾಯ ಅಥವಾ ಶೇ. 1 ರ ಹತ್ತಿಕಾಳು ಎಣ್ಣೆ (ಶೇ.02 ಸೋಪಿನ ದ್ರಾವಣದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ) ಹಾಗೂ 60 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಡೈಮಿಥೋಯೇಟ್ 30 ಇಸಿ (1.7 ಮಿ.ಲೀ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ) ಬೆಳೆಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
2. ಎಲೆ ತಿನ್ನುವ ಹತೋಟಿಗಾಗಿ 2.0 ಮಿ.ಲೀ. ಎಂಡೋಸಲ್ಫಾನ್ 35 ಇ.ಸಿ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ :

1. ಥ್ರೀಪ್ಸ್ ಮತ್ತು ಜೇಡ ನುಶಿಗಳು ಮುರುಟು ರೋಗವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ವೈರಸನ್ನು ಹರಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ 1.7 ಮಿ.ಲೀ. ಡೈಮಿಯೋಥೇಟ್ ಅಥವಾ 0.5 ಮಿ.ಲೀ ಪಾಸ್ವಾಮಿಡಾನ್ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಮಿಥೈಲ್ ಪ್ಯಾರಾಥಿಯಾನ್ ಅಥವಾ 1 ಗ್ರಾಂ ಅಸಿಫೇಟ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 450-540 ಲೀಟರ್ ಸಿಂಪರಣಾ ದ್ರಾವಣ ಅವಶ್ಯ.

ಎಲೆ ಮುಟ್ಟುರು ರೋಗದ ಬಾಧೆ ಸಾವಯವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಶೇ. 0.5 ಬಳ್ಳೊಳ್ಳೆ + ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ + ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಕಷಾಯವನ್ನು ಬೇವು ಜನ್ಯ ಕೀಟನಾಶಕದೊಂದಿಗೆ (2.5 ಮಿ.ಲೀ. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ) ಬೆರೆಸಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬಳ್ಳೊಳ್ಳೆ - ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ - ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಕಷಾಯದ ತಯಾರಿಕೆ ವಿಧಾನ: ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ 1.5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಬಳ್ಳೊಳ್ಳೆ, 1.5 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ 1.5 ಲೀಟರ್ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಗಂಟೆ ನೆನೆಸಿಡಬೇಕು. ನಂತರ ಹಿಂಡಿ ರಸ ತೆಗೆದು ಸೋಸಬೇಕು. ಎರಡೂ ಕಷಾಯಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ 1.2 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಸಾಬೂನಿನ ದ್ರಾವಣ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ 5 ಮಿ.ಲೀ. ನಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

2. ರಸ ಹೀರುವ ಕೀಟಗಳ ಹತೋಟಿಗಾಗಿ ಶೇ. 5 ರ ಬೇವಿನ ಕಷಾಯ ಅಥವಾ 3 ಮಿ.ಲೀ. ಬೇವಿನ ಮೂಲದ ಕೀಟ ನಾಶಕ ಅಥವಾ ಶೇ. 0.5 ರ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳೆ + ಹಸಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಕಷಾಯ ಅಥವಾ ಆಕಳ ಗಂಜಲವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 500 ರಿಂದ 625 ಲೀಟರ್ ದ್ರಾವಣ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
3. ಕಾಯಿ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳದ ಹತೋಟಿಗಾಗಿ ಶೇ.5 ರ ಬೇವಿನ ಬೀಜದ ಕಷಾಯವನ್ನು 7 ಹಾಗೂ 11 ವಾರಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತು ಎನ್‌ಪಿವಿಯನ್ನು (250 ಎಲ್.ಇ.) 11 ವಾರಗಳ ನಂತರ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಈರುಳ್ಳೆ :

1. ಎಲೆ ಒಣಗುವಿಕೆ / ಮಚ್ಚೆರೋಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಬೆಳೆಗೆ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 2 ಗ್ರಾಂ ಮೆಂಕೋಜೀಬ್ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಡೈಪೆನ್‌ಕೊನೊಜೋಲ್ ಅಥವಾ 1 ಮಿಲಿ ಹೆಕ್ಸಾಕೊನಾಜೋಲ್ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. 15 ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತೆ ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸಿಂಪರಣಾ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 450 ರಿಂದ 530 ಲೀ. ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
2. ಡ್ರೀಪ್ಸ್ ನುತಿ ಬಾಧೆ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ 1.7 ಮಿ.ಲೀ. ಡೈಮಿಥೋಯೇಟ್ 30 ಇ.ಸಿ ಅಥವಾ 1.3 ಮಿ.ಲೀ. ಆಕ್ಸಿಮೆಟಾನ್ ಮಿಥೈಲ್ 1 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಬದನೆ ಜಾತಿಯ ತರಕಾರಿಗಳು:

1. ದುಂಡಾಣು ಸೋರಗು ರೋಗದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ 0.5 ಗ್ರಾಂ ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೋಸೈಕ್ಲಿನ್ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು 3 ಗ್ರಾಂ ತಾಮ್ರದ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಗಿಡಗಳ ಬುಡ ನೆನೆಯುವಂತೆ ಭೂಮಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು.
2. ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆಯ ರೋಗದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ 2 ಗ್ರಾಂ ಮೆಂಕೋಜೀಬ್ ಪ್ರತಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
3. ಕುಡಿ ಮತ್ತು ಕಾಯಿ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 250 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಸಸಿ ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ನಂತರ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಬೇಕು. ನಂತರ 1 ಗ್ರಾಂ ಥೈಯೋಡಿಕ್‌ಬರ್ ಅಥವಾ 4 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬರಿಲ್ ಅಥವಾ 2 ಎಂ.ಎಲ್ ಮೆಲಾಥಿಯಾನ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಾಧೆಯು ಪುನರಾವರ್ತನೆಗೊಂಡರೆ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು 15 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಬೇಕು.

ಕುಂಬಳ ಜಾತಿಯ ತರಕಾರಿಗಳು:

1. ಬೂಜು ತುಪ್ಪಟ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬಂದ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ 2 ಗ್ರಾಂ ಮೆಂಕೋಜೆಬ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ನಂಜು ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡಲ್ಲಿ ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು
2. ಸಸ್ಯ ಹೇನು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆಯಾದ 5, 8 ಮತ್ತು 11 ವಾರಗಳ ನಂತರ 2 ಮಿ.ಲೀ. ಮೆಲಾಥಿಯಾನ್ 50 ಇ.ಸಿ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಮಿಥೈಲ್ ಪ್ಯಾರಾಥಿಯಾನ್ 50 ಇ.ಸಿ. 1 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ.
3. ಹೆಣ್ಣು ನೂಣದ ಬಾಧೆ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಹೂ ಬಿಡಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಮೆಲಾಥಿಯಾನ್ 50 ಇ.ಸಿ ಮತ್ತು 10 ಗ್ರಾಂ ಸಕ್ಕರೆ ಅಥವಾ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು 1 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಸೌತೆ ಜಾತಿಯ ತರಕಾರಿಗಳು:

1. ಚಿಬ್ಬು ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಾಗ 1 ಗ್ರಾಂ ಥಯೋಫಿನೇಟ್ ಮಿಥೈಲ್ ಅಥವಾ 0.5 ಗ್ರಾಂ ಬೆನೊಮಿಲ್ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದೆ ಸಿಂಪರಣೆಯನ್ನು 15 ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಪುನರಾವರ್ತಿಸಬೇಕು.
2. ಬೂಜು ತುಪ್ಪಟ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬಂದ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ 3 ಗ್ರಾಂ ಸಿಮಾಕ್ಸಿನಿಲ್ ಮತ್ತು ಮೆಂಕೋಜೆಬ್‌ನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರತಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟರಿಗೆ 450-550 ಸಿಂಪರಣಾ ದ್ರಾವಣ ಬಳಸಬೇಕು.
3. ಕೆಂಪು ಕುಂಬಳ ದುಂಬಿ, ಕತ್ತರಿಸುವ ಹುಳ, ಹೆಣ್ಣು ನೂಣ ಮತ್ತು ಎಲೆ ಸುರಂಗ ಕೀಟ ಬಾಧೆ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆಯಾದ 3 ವಾರಗಳ ನಂತರ 4 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬಾರಿಲ್ ಶೇ. 50 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. 1 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆಯಾದ 5, 8 ಮತ್ತು 11 ವಾರಗಳ ನಂತರ 2 ಮಿ.ಲೀ. ಮೆಲಾಥಿಯಾನ್ 50 ಇ.ಸಿ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಮಿಥೈಲ್ ಪ್ಯಾರಾಥಿಯಾನ್ 50 ಇ.ಸಿ. 1 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು :

1. ಮಾವು, ಚಿಕ್ಕು, ದಾಳಿಂಬೆ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಬಾಳೆ ಮುಂತಾದ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳ / ಗಿಡಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ನೀರು ನಿಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕಲಮು / ಗೂಟ ಕಟ್ಟಿದ ಭಾಗವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.
2. ಮಾವಿನಲ್ಲಿ ಮಾಲ್‌ಫಾರ್ಮೇಶನ್ / ವಿಕೃತ ರೂಪದ ಹೂ ಗೊಂಚಲು ಅಥವಾ ಕಾಂಡವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಶೇ. 1.0 ರ ಬೋರ್ಡೊ ದ್ರಾವಣ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಾರ್ಮೋನುಗಳಾದ ಎನ್.ಎ.ಎ, 0.2 ಗ್ರಾಂ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ (200 ಪಿ.ಪಿ.ಎಂ) ಸಿಂಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಸಹ ಗಿಡದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ರೋಗದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಬಹುದು / ಮಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಕಾರ್ಬನ್‌ಡೈಜಿಮ್ 50 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ ಬೆನೊಮಿಲ್ ಮುಂತಾದ ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳನ್ನು ಶೇ. 0.1 ರಂತೆ (1 ಮಿಲಿ/ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ) ಅವಶ್ಯ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
3. ಬಾಳೆ ಸೊರಗು ರೋಗ ಪ್ಯುಸೇರಿಯಂ ಆಕ್ಸಿಸ್ಪೋರಂ ಕ್ಯೂಬೆನ್ಸೆ (*Fusarium oxysporum f.sp.cubense*) ಎಂಬ ಶಿಲೀಂಧ್ರದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಂತಹ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಗಡ್ಡೆ ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ನಾಶಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಶೇ. 5 ರ ಫಾರ್ಮಾಲಿನ್ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಉಪಚರಿಸಬೇಕು. ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ

ನಂತರ ಈ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ 1 ಗ್ರಾಂ. ಕಾರ್ಬನ್‌ಡೈಜಿಮ್ 50 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. 1 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಗಿಡದ ಸುತ್ತಲೂ 3-4 ಲೀಟರ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸುರಿಯಬೇಕು. ಜೈವಿಕ ಹತೋಟಿಗಳಾದ ಟ್ರಿಕ್ಲೋಡರ್ಮಾ (*Trichoderma*) ಅಥವಾ ಸೂಡೊಮೊನಾಸ್ ಪ್ಸೂರಿಸನ್ಸ್ (*Pseudomonas fluorescense*) ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಸಿಲಸ್ ಸಬ್‌ಟಿಲಿಸ್ (*Bacillus subtilis*) ನ್ನು ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ 50 ಗ್ರಾಂ. ನಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಜೊತೆಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಗಿಡದ ಸುತ್ತ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಬಾಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಬಸಿ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.

4. ಬಾಳೆ ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ (ಸಿಗಾಟೊಕಾ) (leaf spot / Sigatoka) ರೋಗವು ಸರ್ಕೋಸ್ಪೊರಾ ಮ್ಯುಸೆ (*Cercospora musae*) ಎಂಬ ಶಿಲೀಂಧ್ರದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ರೋಗ ಪೀಡಿತ / ತಗುಲಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ / ಕಿತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು. ರೋಗದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಶೇ. 1ರ ಬೋರ್ಡೊ ದ್ರಾವಣದಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ 1 ಗ್ರಾಂ. ಕಾರ್ಬನ್‌ಡೈಜಿಂ 50 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ 1 ಗ್ರಾಂ. ಥಯೋಫಿನೆಟ್ ಮಿಥೈಲ್ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಹೆಕ್ಸಾಕೋನಾಜೋಲ್ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಪ್ರೆಪಿಕ್ಲೋನಜೋಲ್ ಅಥವಾ 3 ಗ್ರಾಂ. ತಾಮ್ರದ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ ಅಥವಾ 1 ಮಿ.ಲೀ. ಟ್ರೈಡಿಮಾರ್ಫ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
5. ಬಾಳೆ ಬಂಜಿಟಾಪ ನಂಜುರೋಗ/ನಂಜಾಣು ರೋಗ (Bunchy top) ವು ಬಾಳೆಯ ಸಸ್ಯ ಹೇನು ಪೆಂಟಲೋನಿಯಾ ನಿಗ್ರೋನರ್ವೊಸಾ (*Pentalonia nigronervosa*) ಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹರಡುತ್ತದೆ. ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ, ಅಂತಹ ಗಿಡಗಳನ್ನು / ಕಂದುಗಳನ್ನು ಬುಡ ಸಮೇತ ಕಿತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು. ನಂಜಾಣು ರೋಗವನ್ನು ಹರಡುವ ಸಸ್ಯ ಹೇನುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಅಂತರ್ವ್ಯಾಪಿ ಕೀಟನಾಶಕಗಳಾದ 1.6 ಮಿ.ಲಿ. ಡೈಮಿಥೋಯೇಟ್ 30 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 1.5 ಮಿ.ಲೀ. ಆಕ್ಸಿಡೆಮೆಟಾನ್ ಮಿಥೈಲ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
6. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ತುದಿ ಕೊಳೆ ರೋಗ ಅಥವಾ ದುಂಡಾಣು ಕೊಳೆ ರೋಗ ರೊಬೊಸ್ಪಾ, ಜಿ-9 ತಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ರೋಗವು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಾಗ ಗಿಡದ ಬುಡದ ಸುತ್ತಲೂ 0.5 ಗ್ರಾಂ. ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೋಸೈಕ್ಲಿನ್ + 3.0 ಗ್ರಾಂ. ತಾಮ್ರದ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್‌ನ್ನು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ 3 ಸಲ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ತೊಯಿಸಬೇಕು. ಗಿಡಗಳ ಬುಡದ ಸುತ್ತಲೂ ಬ್ಲಿಚಿಂಗ್ ಪೌಡರ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಯಿಸಬೇಕು (2 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗಿಡದ ಸುತ್ತಲೂ ಸಾಲು ತೆಗೆದು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ 4 ಗ್ರಾಂ. ಬ್ಲಿಚಿಂಗ್ ಪೌಡರ ಹಾಕಬೇಕು).
7. ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಳೆ ರೋಗ (Cigar end rot) ವು ವರ್ಟಿಸಿಲಿಯಂ ಥಿಯೊಬ್ರಿಮೆ (*Verticillium theobromae*) ಎನ್ನುವ ಶಿಲೀಂಧ್ರದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ 1.0 ಗ್ರಾಂ ಬೆನೊಮೀಲ್ ಅಥವಾ 3 ಗ್ರಾಂ ತಾಮ್ರದ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್‌ನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
8. ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಎಪ್ರೀಲ್ ಚಾಟನಿ ಮಾಡಿದ ತಾಕಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ 3 ಗ್ರಾಂ ತಾಮ್ರದ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ 50 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ ಮ್ಯಾಕೋಜೆಬ್ 75 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ ಅಥವಾ 1 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬನ್‌ಡೈಜಿಮ್ 50 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ ಅಥವಾ 1.5 ಮಿ.ಲೀ. ಡೈಪಿನ್‌ಕೊನೋಜೋಲ್ ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ ಮೆಟಾಲಾಕ್ಸಿಲ್ ಎಂ.ಝಡ್. 72 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಶಿಲೀಂಧ್ರ ನಾಶಕಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಶೇ 1 ರ ಬೋರ್ಡೊ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸಹ ರೋಗಗಳ

ಹತೋಟಿಗೆ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬೂಜು ತುಪ್ಪಟ ಹಾಗೂ ಚಿಬ್ಬು ರೋಗ (ಆಂತ್ರಾಕ್ಸೋಸ್)ಗಳ ಬೂಜು ತುಪ್ಪಟ ರೋಗದ ಹತೋಟಿಗಾಗಿ 2.5 ಗ್ರಾಂ ಮೆಟಲಾಕ್ಸಿಲ್ ಎಂ.ಝಡ್. 72 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ ಅಥವಾ ಅಜಾಕ್ಸಿಸ್ಟೋಬಿನ್ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಪ್ರತಿ 10-15 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

9. ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೂದು ರೋಗದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ 3 ಗ್ರಾಂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಗಂಧಕ ಶೇ. 80 ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ ಟ್ರೈಡೆಮೆಫಾನ್ 25 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ 1 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬೆನ್‌ಡೈಜಿಮ್ 50 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಪ್ರತಿ 10-15 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.
10. ದಾಳಿಂಬೆ ಬೆಳೆ ಚಾಟನಿ ನಂತರ ಇಥ್ರೇಲ್‌ನ್ನು 2.5ಮಿಲಿ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಿರಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಹೊಲದ ಹೊರಗೆ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು.
11. ದಾಳಿಂಬೆ ಬೆಳೆಗೆ ಶೇ 1 ರ ಬೋರ್ಡೋ ದ್ರಾವಣ ಅಥವಾ 0.5 ಗ್ರಾಂ ಸ್ಟ್ರೆಪ್ಟೋಸೈಕ್ಲಿನ್ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು 3 ಗ್ರಾಂ ತಾಮ್ರದ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ ಸಿಂಪರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸೂಚನೆ:

- ❖ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗ ಬಾಧೆಗಳು ಕಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ❖ ಹಿಂದಿನ ಹಂಗಾಮುಗಳಲ್ಲೂ ಪದೇ ಪದೇ ತಪ್ಪದೇ ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗ ಬಾಧೆ ಇರುವ / ಕಂಡು ಬರುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ / ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ❖ ಅವಶ್ಯಕತೆಗನುಗುಣವಾದ, ಸಮಯೋಜಿತ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕ್ರಮಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕ.
- ❖ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಕೈಗಳು ಒಣಗಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಗಾಯಗಳಿರಬಾರದು.

* * * * *